

Zarządzenie nr 117

Rektora Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie z dnia 10 grudnia 2018 r.

w sprawie sposobu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie

Na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668) oraz rozporządzenia MNiSW z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 2090) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Ilekcją w niniejszym zarządzeniu jest mowa o:

- 1) kierownikach jednostek organizacyjnych należy przez to rozumieć: dziekanów oraz dyrektorów/kierowników jednostek pozawydziałowych, które prowadzą zajęcia dydaktyczne i badania naukowe;
- 2) Uczelni należy przez to rozumieć Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie;
- 3) uczestnikach zajęć należy przez to rozumieć studentów, doktorantów oraz uczestników studiów podyplomowych lub innych form kształcenia.

§ 2.

1. Wszyscy studenci/doktoranci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych rozpoczynający kształcenie w Uczelni zobowiązani są do odbycia szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia.
2. Kierownik jednostki organizacyjnej zobowiązany jest do zorganizowania szkolenia, o którym mowa w ust. 1, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny, uwzględniając specyfikę kształcenia w jednostce organizacyjnej i rodzaj wyposażenia technicznego wykorzystywanego w procesie kształcenia.
3. Szkolenie należy prowadzić w ramach zajęć dydaktycznych w szczególności w formie wykładów.
4. Szczegółowy program szkolenia dla studentów/doktorantów rozpoczynających studia stacjonarne i niestacjonarne w Uczelni opracowuje prowadzący zajęcia.
5. Kierownik studiów podyplomowych lub innych form kształcenia zobowiązany jest do zorganizowania szkolenia dotyczącego bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia dla uczestników studiów podyplomowych lub innych form kształcenia, jeżeli ich przeprowadzenie jest niezbędne dla bezpiecznej realizacji zajęć w ramach tych form kształcenia.

6. Jeżeli obowiązek przeprowadzenia szkolenia nie wynika z programu danej formy kształcenia, o konieczności jego przeprowadzenia decyduje kierownik jednostki organizacyjnej, na której prowadzone są zajęcia.
7. Szkolenie dotyczące bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia powinny prowadzić osoby posiadające zasób wiedzy i doświadczenie zawodowe w dziedzinie odpowiadającej tematyce szkolenia.
8. Program szkolenia powinien uwzględniać wybrane zagadnienia prawne, informacje o zagrożeniach dla życia i zdrowia, ochronie przed nimi oraz postępowaniu w przypadku wystąpienia tych zagrożeń, w tym udzielania pierwszej pomocy.
9. Ukończenie szkolenia prowadzący potwierdza wpisem „zal.” w karcie okresowych osiągnięć studenta/doktoranta/uczestnika studiów podyplomowych za pomocą systemu e-dziekanat.

§ 3.

1. Kierownik jednostki organizacyjnej, na której prowadzone są zajęcia z wykorzystaniem niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia czynników, zapewnia wyposażenie uczestników zajęć w niezbędne środki ochrony indywidualnej w zależności od rodzaju i specyfiki zajęć.
2. Kierownik jednostki organizacyjnej zapewnia środki finansowe na zakup środków ochrony indywidualnej, o których mowa w ust. 1.
3. Rodzaj odzieży roboczej i środki ochrony indywidualnej określone są przez prowadzącego zajęcia w porozumieniu z Inspektorem BHP i podawane do wiadomości uczestnikom zajęć na początku cyklu zajęć dydaktycznych.
4. Prowadzący zajęcia w laboratoriach i warsztatach nie dopuszczają do zajęć uczestników zajęć nieposiadających odpowiedniej odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej.

§ 4.

1. W przypadku stwierdzenia zagrożenia dla zdrowia lub życia, podczas korzystania z pomieszczeń danej jednostki organizacyjnej lub jej wyposażenia technicznego, kierownik danej jednostki wprowadza zakaz korzystania z nich oraz zleca i nadzoruje usunięcie stwierdzonego zagrożenia.
2. Pomieszczenie jednostki lub jej wyposażenie techniczne, o którym mowa w ust. 1, może zostać ponownie dopuszczone do użytku po stwierdzeniu przez kierownika jednostki usunięcia zagrożenia.
3. Jeżeli stan zagrożenia dla zdrowia lub życia powstanie lub ujawni się w trakcie zajęć, prowadzący zajęcia niezwłocznie przerywa ich prowadzenie, a także w razie konieczności opuszcza się zagrożone miejsce zgodnie z planem ewakuacji.

4. W przypadku stwierdzenia, że w pomieszczeniach uczelni warunki bezpiecznej pracy i kształcenia stwarzają zagrożenie dla zdrowia i życia, kierownik jednostki organizacyjnej czasowo zawiesza zajęcia w tych pomieszczeniach.

§ 5.

1. Zajęcia w warsztatach, pracowniach specjalistycznych, laboratoriach oraz zajęcia wychowania fizycznego mogą być prowadzone wyłącznie przez osoby przeszkolone w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Za organizację tych szkoleń odpowiedzialny jest kierownik jednostki organizacyjnej, w której prowadzone są zajęcia.
2. Zobowiązuje się kierowników jednostek organizacyjnych do wyposażenia budynków w co najmniej jedną przenośną apteczkę wyposażoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy, których okres ważności nie upłynął, wraz z instrukcją o zasadach udzielania tej pomocy. Apteczki należy umieścić w miejscu dostępnym w godzinach powadzenia zajęć dydaktycznych.
3. Kierownik jednostki organizacyjnej wyznacza osobę odpowiedzialną za zaopatrzenie apteczek, w szczególności kontrolowanie upływu terminów ważności środków niezbędnych do udzielania pierwszej pomocy, oraz bieżące uzupełnianie wykorzystanego wyposażenia.

§ 6.

1. Za bezpieczeństwo uczestników zajęć odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej, w której prowadzone są zajęcia.
2. Kierownik jednostki organizacyjnej, w której prowadzone są zajęcia, zobowiązany jest do organizowania zajęć dydaktycznych w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w sposób zabezpieczający przed wypadkami oraz zagrożeniami zdrowotnymi, a w szczególności do zapewnienia:
 - a) utrzymywania urządzeń technicznych, sprzętu i narzędzi w stanie zapewniającym pełną sprawność ich działania;
 - b) zabezpieczenia przed uruchomieniem niesprawnych lub uszkodzonych urządzeń technicznych, sprzętu i narzędzi oraz oznakowania ich w sposób wyraźny i widoczny;
 - c) umieszczenia przy urządzeniach technicznych, sprzęcie i narzędziach lub w ich pobliżu, w widocznym miejscu, instrukcji określających zasady bezpiecznego korzystania z nich;
 - d) umieszczenia w warsztacie, laboratorium i pracowni, w widocznym miejscu, instrukcji określających zasady bezpieczeństwa i higieny korzystania z tych miejsc;

- e) udostępnienia kart charakterystyki niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin wykorzystywanych w kształceniu lub działalności naukowej osobom prowadzącym zajęcia z użyciem tych substancji;
 - f) oznakowania i zabezpieczenia pomieszczeń, do których wstęp osobom nieupoważnionym jest wzbroniony.
3. Kierownik jednostki organizacyjnej zapewnia uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych przy organizowaniu i wyposażeniu stanowisk pracy i miejsc kształcenia.
 4. Zobowiązuje się kierowników jednostek organizacyjnych do zapewnienia prowadzenia zajęć dydaktycznych pod nadzorem pracownika lub innej osoby prowadzącej zajęcia, posiadającej odpowiednie przygotowanie gwarantujące przeprowadzenie zajęć zgodnie z przepisami i zasadami bhp.
 5. W przypadku organizowania przez jednostki organizacyjne uczelni imprez sportowych, kulturalnych lub rozrywkowych odbywających się na terenie uczelni, niebędących imprezami masowymi w rozumieniu ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, kierownik tej jednostki określa sposób ich organizowania oraz pełni nadzór nad przebiegiem imprezy.
 6. Za bezpieczeństwo studentów/doktorantów prowadzących badania naukowe w ramach działalności kół naukowych odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej, w której prowadzone są badania. Bezpośrednią opiekę w ramach ww. zajęć sprawuje opiekun koła.
 7. Kierownicy jednostek organizacyjnych wraz z kierownikami obiektów określają sposób udostępniania i korzystania z infrastruktury obiektów danego wydziału/jednostki pozawydziałowej oraz wyposażenia technicznego znajdującego się na stanie tych obiektów.
 8. W zależności od rodzaju zajęć w laboratoriach, warsztatach i pracowniach specjalistycznych stosuje się przepisy bhp ustalone dla określonych gałęzi lub rodzajów prac oraz zasady określone niniejszym zarządzeniem.
 9. Kierownik jednostki organizacyjnej ma prawo na wniosek prowadzącego zajęcia, ze względu na warunki bezpieczeństwa, zmniejszyć liczebność grupy laboratoryjnej.

§ 7.

1. W przypadku zajęć prowadzonych w warsztatach, pracowniach specjalistycznych lub laboratoriach osoba prowadząca zajęcia zobowiązana jest do zapoznania uczestników zajęć:
 - 1) z zasadami i metodami pracy zapewniającymi bezpieczeństwo przy wykonywaniu czynności w ramach prowadzonych zajęć z wykorzystaniem urządzeń technicznych i sprzętu, w formie praktycznej;

- 2) z kartami charakterystyki stosowanych substancji/mieszanin chemicznych oraz z informacjami o ich niebezpiecznym lub szkodliwym działaniu dla zdrowia oraz niezbędnych środkach ostrożności;
 - 3) z instrukcjami określającymi zasady bezpieczeństwa i higieny korzystania z tych miejsc oraz bezpiecznego korzystania z urządzeń technicznych i sprzętu;
 - 4) z rodzajami prac i procesów technologicznych o szczególnym zagrożeniu dla życia lub zdrowia, w tym o sposobie nadzoru nad ich wykonywaniem;
 - 5) ze sposobem postępowania w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia studentów, w tym udzielania pierwszej pomocy oraz posługiwania się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi.
2. Osoba prowadząca zajęcia jest zobowiązana do sprawdzenia przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych i dopuszczeniem do nich uczestników zajęć, czy stan techniczny maszyn i urządzeń oraz instalacji elektrycznej, ogólny stan laboratorium, warsztatu lub pracowni specjalistycznej nie stwarza zagrożeń dla życia i zdrowia studentów/doktorantów.
 3. W trakcie zajęć dydaktycznych osoba prowadząca zajęcia sprawuje bezpośrednią opiekę nad uczestnikami tych zajęć.

§ 8.

Do obowiązków uczestników zajęć należy:

- 1) wykonywanie czynności na ćwiczeniach i zajęciach laboratoryjnych w sposób niestwarzający zagrożenia wypadkowego dla siebie i otoczenia;
- 2) zapoznawanie się oraz przestrzeganie instrukcji, regulaminów obowiązujących w laboratoriach, warsztatach i pracowniach specjalistycznych;
- 3) przestrzeganie wskazówek udzielanych przez nauczycieli lub opiekunów grup laboratoryjnych;
- 4) utrzymywanie ładu i porządku na stanowiskach ćwiczeń i zajęć praktycznych;
- 5) likwidowanie na bieżąco zagrożeń wypadkowych przez siebie spowodowanych;
- 6) dbanie o powierzony sprzęt, urządzenia, aparaturę;
- 7) poznawanie własności substancji chemicznych przed rozpoczęciem ćwiczeń oraz właściwe wykonywanie prac z tymi substancjami w zależności od zagrożenia;
- 8) wykonywanie tylko czynności wchodzących w zakres ćwiczeń laboratoryjnych;
- 9) zgłaszanie opiekunom zajęć (nauczycielom prowadzącym zajęcia, pracownikom sprawującym nadzór) zauważone usterki stwarzające zagrożenia dla życia lub zdrowia;
- 10) uruchamianie urządzeń i aparatury dopiero po zapoznaniu się z instrukcją, uzyskaniu zezwolenia osoby prowadzącej zajęcia oraz w razie potrzeby uprzedzenie otoczenia o rozpoczęciu prac;

- 11) stosowanie środków ochrony indywidualnej, tj. odzieży ochronnej oraz sprzętu ochrony osobistej, takich jak: okulary, rękawice, maski, fartuchy itp., w zależności od zagrożenia;
- 12) używanie odzieży roboczej (fartuchów laboratoryjnych bawełnianych lub drelichowych) w trakcie zajęć dydaktycznych prowadzonych w laboratoriach, warsztatach i pracowniach specjalistycznych, przy których występuje możliwość zabrudzenia odzieży własnej;
- 13) niezwłoczne zgłaszanie prowadzącemu zajęcia każdego wypadku, jaki ma miejsce w trakcie zajęć dydaktycznych, udzielanie podstawowej pomocy poszkodowanym w wypadku,
- 14) przestrzeganie zasad bezpieczeństwa na drogach ogólnodostępnych.

§ 9.

1. Przy ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków uczestników zajęć, którym ulegli podczas zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię lub na terenie Uczelni, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.
2. Osoba prowadząca zajęcia dydaktyczne, w trakcie których uczestnik zajęć uległ wypadkowi, zobowiązana jest:
 - 1) zapewnić pierwszą pomoc poszkodowanemu;
 - 2) zabezpieczyć miejsce wypadku do czasu ustalenia przyczyn i okoliczności wypadku;
 - 3) niezwłocznie zgłosić wypadek kierownikowi jednostki organizacyjnej oraz w Inspektoracie BHP;
 - 4) uczestniczyć w postępowaniu powypadkowym oraz zapewnić obecność poszkodowanego i świadków wypadku w postępowaniu powypadkowym.
3. Okoliczności i przyczyny wypadków uczestników zajęć bada zespół w składzie:
 - 1) społeczny inspektor pracy,
 - 2) przedstawiciel służby bhp,w obecności prowadzącego zajęcia.
4. Kierownik studiów podyplomowych lub innych form kształcenia przekazuje wyjaśnienie poszkodowanego oraz informację świadka wypadku do Inspektoratu BHP, który na podstawie otrzymanych wyjaśnień sporządza dokumentację wypadkową.
5. Zespół powypadkowy sporządza protokół w terminie 14 dni od zawiadomienia o wypadku.
6. Protokół powypadkowy studenta zatwierdza prorektor ds. studenckich, a protokół powypadkowy doktoranta/uczestnika studiów podyplomowych lub innych form kształcenia – prorektor ds. kształcenia.
7. Po analizie okoliczności i przyczyn wypadku kierownik jednostki organizacyjnej, w której miejsce miał wypadek otrzymuje polecenie powypadkowe wraz ze skróconym opisem okoliczności wypadku.

8. Zatwierdzony protokół wraz z załącznikami zostaje przekazany poszkodowanemu.
9. Studentowi/doktorantowi/uczestnikowi studiów podyplomowych lub innych form kształcenia, który uległ wypadkowi w trakcie zajęć i został zaliczony do grupy inwalidzkiej, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.
10. Odszkodowanie, o którym mowa w ust 9, wypłacane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
11. Inspektorat BHP zobowiązany jest do:
 - 1) prowadzenia ewidencji wypadków, którym ulegli studenci/doktoranci/uczestnicy studiów podyplomowych lub innych form kształcenia w związku z realizacją programu kształcenia lub na terenie Uczelni;
 - 2) sporządzania dokumentacji wypadkowej uczestników zajęć, którzy ulegli wypadkowi w związku z realizacją programu kształcenia;
 - 3) sporządzania rocznych analiz okoliczności i przyczyn wypadków związanych z pracą lub kształceniem w Uczelni.

§ 10.

Traci moc zarządzenie nr 92 Rektora ZUT z dnia 4 czerwca 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa higieny pracy studentów i doktorantów w trakcie zajęć dydaktycznych w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 42 Rektora ZUT z dnia 17 sierpnia 2016 r.

§ 11.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

dr hab. inż. Jacek Wróbel, prof. ZUT